

1963's bedste

Heldigvis er biografrepertoiret herhjemme i stadig bedring. Man har ikke blot skullet leve på højdepunkter som *Godards* „Livet skal leves“, *Truffauts* „Jules og Jim“ (og episoden fra „De unge elskende“), *Buñuels* „Morderenglen“ eller *Hitchcocks* „Fuglene“ og *Welles'* „Processen“. Der har været nok af *runners-up* til denne imponerende første række. *Aldrichs* sataniske og burleske „Hvad blev der egentlig af Baby Jane?“, *Hawks'* vidunderligt veloplagte „Hatari!“, *Kubricks* liffligt vittige „Lolita“ og *Fellinis* fængslende selvransagelse „8½“. I ens oplevelsers indercirkel er det atter amerikanerne, der dominerede. Hollywood har igen fået de kløgtige pessimister ned med nakken. *Ford* triumferede ikke blot i repremieren på „My Darling Clementine“, men også i sine nyeste, den ærgerrige „Manden der skød Liberty Valance“ og i det festlige nonsens „Her kommer Donovan“. Og amerikansk nærværenhed fandt man i fremragende grad i den ældre *Premingers* sikkert førte beskrivelser af politiske og katolske taktikere i „Storm over Washington“ og „Kardinalen“ og i den yngre *Frankenheimers* familieanalyse „En moderne helt“ og i den fantastisk foruroligende politiske fantasi „Kandidaten fra Manchuriet“. Men hvem ville også trods fejlene have undværet *Minnellis* „To uger i Rom“ og „Far, find dig en kone!“ Selv *Wilders* svageste komedie i nogen tid „Irma la Douce“ rummede store portioner stimulans. Og året bragte *Blake Edwards'* hidtil bedste, „Hektiske dage“. Det kontroversielle var ikke kuet i *Delbert Manns* „Helten fra Iwo Jima“, og tonen var mindre selvtværdig end i den uafhængige „Øjet“ af *Maddow, Meyers* og *Strick*. Sympatisk, omend noget bleg var også *Frank Perrys* debut med „David og Lisa“. Helt bevægende og personlig var derimod *Peckinpabs* smukke og sande western „De red efter guld“. Absolut hæderlige var *Robert Wisers* skuespilmatisering „To på vippen“ og *Martin Ritts* litterære „Vinderen taber altid“. Og der var adskillige indtagende momenter i film af de gamle drenge *Mervyn LeRoy* („Gypsy“) og *Charles Walters* („Billy Rose's Jumbo“). Blandt de lange film var *Nicholas Rays* „55 dage i Peking“ den mest underholdende. Humoren var dårligst repræsenteret. *Tasblin* var svag i „Jerry som universalarving“ og i „Køb på klods“. Vittigere i Amerika-satiren var *Jack Arnolds* „Ungkarl i paradiset“. Og i *Stanley Kramers* opulente, med sig selv spildagtige og lidt fornyende „Hopl, vi lever“ var der ikke mere komik end i de Gøg og Gokke-tyaktere, der nu kommer regelmæssigt til os, bundtet i kvartetet.

Alt for meget i italiensk film er også stadig uopdaget herhjemme. I 1963 fik vi omsider *Antonionis* „Veninderne“ og *Franco Rossis* kønne debut „Venner for livet“, begge fra 1955. Nyere var *Vittoria de Setas* lidt enstonige, men konsekvente „Drengen fra bjergene“.

Den engelske realisme mødte vi i *Lindsay Andersons* længe ventede debut „Livets pris“, der skuffede lidt, og i *James Hills* hæderlige og livligt spillede *Wesker*-filmatisering „Køkkenet“. *Ustinovs* *Melville*-film „Mytteri“ var kultiveret og lidt kedelig, og *David Leans* „Lawrence of Arabien“ var en nogenlunde respektabel *block buster*. Mere liv var der dog i den uegale „Krigsflyveren“ af *Philip Leacock*, og mest liv var der i *Terence Youngs* underholdende „Agent 007 jages“.

Polen repræsenteredes af *Wajdas* interessante, men splittede afsnit i „De unge elskende“ og af den intelligente *Roman Polanskis* stiløvelse „Kniven i vandet“.

Som en specialitet husker man *Cacoyannis'* flotte „Elektra“.

Bedst herhjemmefra var *Mogens Vemmers* „Gade uden ende“, der fortsatte udforskningen af vor hverdag, som til gengæld blev ladt i stikken af de synspunktsløst „moderne“ og „fine“ „Hvad med os?“ af *Henning Carlsen* og „Sekstet“ af *Annelise Hovmand*, begge baseret på ringe manuskripter. *Panduros* manuskript til „Støvsugerbanden“ havde kun én idé, og den havde *Bent Christensen* ikke geni til at forvalte.